

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	August 2015 – Maj 2018
Institution	Tønder Handelsgymnasium
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Stine Friis-Thomsen, Michelle Jepsen, Lars Løbner Hansen
Hold	3.A & 3.B

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Tendenser i samtiden: Globalisering, migrationslitteratur og kulturmøder
Titel 2	Litteraturhistorisk forløb
Titel 3	Sprogligt forløb – retorik og argumentation
Titel 4	Periode: Det moderne gennembrud
Titel 5	Metodeforløb
Titel 6	Periode: Romantikken
Titel 7	Medier
Titel 8	Tema: Storbyen

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Tendenser i samtiden: Globalisering, migrationslitteratur og kulturmøder
Indhold	<p><u>Tekster:</u> Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen, Pia Quist: ”Krydsfelt” Gyldendal 2010, s. 68-75 Bodil Nørlem og Conni Paldam: ”Grundbog til dansk i erhvervsuddannelserne” Dansk lærerforening 1998, s. 42, 160-161 Poul Behrendt og Mads Bunch: ”Selvfortalt” Dansk lærerforenings forlag 2015, s. 11-22, 56-61 Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: ”Litteraturhistorien på langs og på tværs” Systime 2014, s. 248-249 Yahya Hassan: ”Yahya Hassan” Gyldendal 2013, s. 5-6, 17, 24, 30-31, 94-99.</p> <p><u>HOVEDVÆRK:</u> Kristina Stoltz: ”Som om”, Rosinante 2016.</p> <p><u>Hjemmesider:</u></p> <p>Artikel: ”Jeg kunne da også bare skifte navn til Muhammed” www.information.dk/2016/07/ogsaa-bare-skifte-navn-muhammed ”Hvad sker der danskere?” https://www.dr.dk/tv/se/hva-sker-der-danskere/hva-sker-der-danskere-1-10#!/</p> <p>”Nu kommer opgøret om indvandrerens i dansk litteraturhistorie” http://politiken.dk/kultur/boger/art5486118/Nu-kommer-opg%C3%B8ret-om-indvandrerens-i-dansk-litteraturhistorie</p> <p>”Genreoverskridende værker skaber debat” https://www.information.dk/kultur/2016/11/genreoverskridende-vaerker-skaber-debat</p> <p>”Nærlæsning af lyrik” https://litteraturenhuse.systime.dk/index.php?id=586</p> <p>”Kristina Stoltz’ blog” https://kristinastoltz.wordpress.com/</p>
Omfang	30 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende. - anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik, diskussion og debatoplæg. - selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt.

	<ul style="list-style-type: none"> – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske, psykologiske og kommunikative sammenhænge. – karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang. – demonstrere kendskab til danske og internationale strømninger inden for litteratur og medier og samspillet med kultur og samfund. – læse danske tekster fra centrale perioder i de seneste 400 år, med særlig forpligtelse på tekster efter det moderne gennembrud.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/gruppearbejde / skriftligt arbejde / fremlæggelser

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Litteraturhistorisk forløb
Indhold	<p><u>Tekster:</u></p> <p>Henrik Pontoppidan: ”Ørneflugt” Martin Andersen Nexø: Uddrag af ”Pelle Erobreren” Karen Blixen: Uddrag af ”Den afrikanske farm”. Martin A. Hansen: ”Paradisæblerne” Peter Seeberg: ”Patienten”.</p> <p>Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen, Pia Quist: ”<u>Krydsfelt</u>” Gyldendal 2010, s. 197-199 Johannes V Jensen: ”På Memphis station”</p> <p>Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: ”Litteraturhistorien på langs og på tværs” Systime 2014, s. 142-151</p> <p>Tom Kristensen: ”Det blomstrende slagsmaal” fra ”Fribytterdrømme” 1920.</p> <p><u>Ibog:</u></p> <p>Johannes Fibiger og Gerd Lütken: ”Litteraturens veje” Systime 2017, 15 sider (Det folkelige gennembrud og Johannes V. Jensen), 14 sider (Heretica og Martin A. Hansen).</p> <p><u>Hjemmesider:</u></p>

Tom Kristensen (1893-1974)

<https://www.dr.dk/skole/dansk/tom-kristensen-1893-1974#!/00:02>

Uddrag af tekster: Broby-Johansen

<https://www.dr.dk/skole/dansk/uddrag-af-tekster-broby-johansen>

Barbara Kjær-Hansen m.fl.: ”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”, Systime 2014. Side 19-90.

Folkeviser: Germand Gladensvend.

Folkeviser: Ebbe Skammelsøn.

Folkeviser: Hr. Bøsmere i elverhjem.

Maleri af David Bailey: ”Vanitas”, 1651.

Salme af Thomas Kingo: ”Hver har sin skæbne” (”Sorrige og glæde”).

HOVEDVÆRK:

Ludvig Holberg: ”Den politiske kandestøber” 1722. Set som teaterstykke på Tønder Kulturhus.

Undervisningsmateriale om teaterstykket fra Folketeatret, Nørregade-turné. 14 sider.

Barbara Kjær-Hansen m.fl.: ”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”, Systime 2014. Side 270-271.

Ulla: ”Den politiske kandestøber – Folketeatret”, Kulturkupéen 2017. Anmeldelse af teaterstykket.

Henrik Lyding: ”Et er søkort at forstå...”, Morgenavisen Jyllandsposten 2017. Anmeldelse af teaterstykket.

Gregers Dirckinck-Holmfeld: ”Med glidecreme”, gregersDH.dk 2017. Anmeldelse af teaterstykket.

Links:

Foredrag: ”Kingo og barokken”: <https://www.youtube.com/watch?v=j9Q55eNfvCc>

Artikel om reformationsjubilæum: <http://www.dr.dk/nyheder/kultur/tro/luther-lagkager-og-playmobil-figurer-her-er-5-ting-der-skal-saelge-reformationen>

Foredrag: ”Dansk – Litteraturhistorie – Middelalderen (1000-1450)”:

<https://www.youtube.com/watch?v=0J6LIcjmzi4>

Tegnefilm om Germand Gladensvend:

<https://www.youtube.com/watch?v=OvyiKpwDg8E>

Tegnefilm om Ebbe Skammelsøn: <https://www.youtube.com/watch?v=-QujVaDO8A0>

Sorten Muld: ”Bonden og elverpigen”:

<https://www.youtube.com/watch?v=VVVvWS1Cszw>

”Den sorte skole: Reformationen”: https://www.youtube.com/watch?v=sjIR_67u2Hc

Rather homemade productions: ”Oplysningstiden – hvad fanden skete der lige der”:

<https://www.youtube.com/watch?v=BeNuTibYyLw>

Jens Kr. Andersen: ”Forfatterportræt af Ludvig Holberg”:

http://adl.dk/adl_pub/fportraet/cv/FpPdf.xsql?nnoc=adl_pub&ff_id=5

Jakob Ladegaard: ”Den politiske kanonstøber - Om faste pladser i den nye litterære kanon”: <http://www.litteratursiden.dk/artikler/den-politiske-kanonstoeber-om-faste-pladser-i-den-nye-litteraere-kanon>

”Dramaanalysens grundbegreber”:

http://litteraturportalen.gyldendal.dk/Indgange/Forloeb/Det_menneskelige_drama/DET_MENNESKELIGE_DRAMA/Dramaanalysens_grundbegreber.aspx

Klip om Holberg:

- Født i Norge:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50ca9c3b860d9a2e18f1a2f9>

- Professor og komediedigter:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50ca9c1c860d9a2e18f1a2f6>

- Holberg får inspiration i Paris:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50ca9f1a860d9a2e18f1a341>

- Komedieme:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50caa9eb860d9a2e18f1a43b>

- Holberg – en målrettet stræber:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50ca9e12860d9a2e18f1a323>

- Forsvarer ligestillingen:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50ca9f85860d9a2e18f1a34a>

- Holbergs første komedie:

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50caa28c860d9a2e18f1a395>

	- Baron Holbergs våbenskjold: http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:50caa96f860d9a2e18f1a435
Omfang	32 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - selvstændigt udføre en metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære og ikke-litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt. - karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang. - perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske, psykologiske, kommunikative og erhvervsrelaterede sammenhænge. - navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere. - kultur- og bevidsthedshistoriske fremstillinger. - sprog-, medie- og litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder. - danske tekster fra centrale perioder i de seneste 400 år, med særlig forpligtelse på tekster efter det moderne gennembrud. - mindst én tekst af hver af følgende forfattere: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg. - litterære værker med betydning for dansk, nordisk eller europæisk kultur og tankegang. - kultur- og bevidsthedshistoriske fremstillinger.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/gruppearbejde / skriftligt arbejde / fremlæggelser

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 3	Sprogligt forløb – retorik og argumentation
Indhold	<p><u>Tekster:</u> Kasper Asklund og Barbara Kjær-Hansen: ”Analyse af kultur og sprog” Systeme 2015, s. 63-68.</p> <p><u>Ibog:</u> ”Kap. 5: Argumentation”</p>

	<p>https://grundbogiretorik.systime.dk</p> <p>Hjemmesider: ”Retorik og argumentation - retoriske virkemidler” https://www.youtube.com/watch?v=Vlgpe6h6jNc</p> <p>”Mor, mor og børn” https://www.etik.dk/kunstig-befrugtning/mor-mor-og-b%C3%B8rn</p>
Omfang	16 lektioner á 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende. – demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder kunne anvende grammatisk og stilistisk terminologi. – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, redegørelse, karakteristik og diskussion. – selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige tekster, såvel mundtligt som skriftligt. – analysere trykte og elektroniske medietekster og vurdere disse som led i en kommunikationssituation, såvel mundtligt som skriftligt. – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske, kommunikative og erhvervsrelaterede sammenhænge. – mundtlig og skriftlig sprogfærdighed, herunder retorik og argumentation – sprog-, medie- og litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/gruppearbejde / skriftligt arbejde

Titel 4	Periode: Det moderne gennembrud
Indhold	<p>Barbara Kjær-Hansen m.fl.: ”Litteraturhistorien – på langs og på tværs”, Systime 2014. Side 116-135.</p> <p>Amalie Skram: ”Det røde gardin” i ”Danske Litterære tekster bd. 3, 1850-1900”, Syddansk Universitetsforlag 2009. Side 209-210.</p> <p>Herman Bang: ”Irene Holm” i ”Danske Litterære tekster bd. 3, 1850-1900”, Syddansk Universitetsforlag 2009. Side 144-152.</p>

	<p>HOVEDVÆRK:</p> <p>Henrik Ibsen: "Et dukkehjem" i "Henrik Ibsens samlede værker", Gyldendalske Boghandels Forlag, 1879. Filmatisering: "Et dukkehjem" af Palle Kjærulff-Schmidt, DRKultur.</p> <p>Herman Bang: "Ved vejen", Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 1886, romanens indledning s. 7-13. Filmatisering: "Ved vejen" af Max von Sydow, Nordisk Film 1988: https://www.youtube.com/watch?v=84ZQO-yNQ3g</p> <p>Om "Ved vejen" i "Litteraturens veje", Systime 2004. Side 213.</p> <p>Film: "Marie Krøyer" af Bille August, SF Film Production 2012.</p> <p>Georg Brandes: "Hovedstrømninger i det nittende århundredes Litteratur" - Uddrag af indledningen, 1871: http://adl.dk/adl_pub/pg/cv/ShowPgImg.xsql?p_udg_id=12&p_sidenr=1&hist=H&nnoc=adl_pub</p> <p>Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen, Pia Quist: "Krydsfelt" Gyldendal 2010, side 38-42.</p> <p>Jørn Jacobsen m.fl.: "DE moderne gennembrud 1870-1914", Systime, 2011. Side 12-15.</p>
Omfang	34 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik og diskussion – selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt – analysere elektroniske medietekster, såvel mundtligt som skriftligt – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske og psykologiske sammenhænge – karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang – demonstrere kendskab til danske og internationale strømninger inden for litteratur og medier og samspillet med kultur og samfund – navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere. – mangfoldige litterære genrer – nordiske tekster

	<ul style="list-style-type: none"> – danske tekster fra centrale perioder i de seneste 400 år – tekster med betydning for dansk, nordisk eller europæisk kultur og tankegang – litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde/gruppearbejde.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 5	Metodeforløb
Indhold	<p>Berit Riis Langdahl, Mimi Olsen, Pia Quist: ”Krydsfelt” Gyldendal 2010, side 146-160.</p> <p>Jeanette Hassing m.fl.: ”Dansk” i ”HHX-håndbogen til studieområdet”, Systime 2010. Side 51-62.</p> <p>Peter Heller Lützen: ”Litterære metoder” i ”Analyse og relevans – grundbog i litterær analyse og fortolkning”, Dansk lærerforening 2003. Side 138-143, 152-153.</p> <p>Henrik Poulsen: ”Grundbogen 1. Sprog – litteratur – medier”. Systime 2015. Side 157-159.</p> <p>H. C. Andersens ”Tepotten” som analyseeksempel – i ”Litteraturens veje”, Systime 2004.</p> <p>H. C. Andersen: ”Den grimme ælling” i ”Eventyr og historier”, Forlaget Carlsen 2012, s. 193-201.</p> <p>Anders Bodelsen: ”Succes” i ”Danske Litterære tekster bd. 3, 1950-2000”, Syddansk Universitetsforlag 2009. Side 140-150.</p> <p>Hans Jørgen Nielsen: ”Sneen er sne og den sner” i ”Krydsfelt – Antologi”, 2010. Side 308.</p> <p>Jens Andersen: ”Andersen – en biografi”, bd. 2, Gyldendal 2003. Side 13-17.</p> <p>Tove Ditlevsen: ”Dolken” i ”Krydsfelt – Antologi”, 2010. Side 291-296.</p> <p>Folkeeventyr: ”Jesper og prinsessen” i ”Krydsfelt – Antologi”, 2010. Side 35-36.</p>

	<p><u>Links:</u></p> <p>Nærlæsning af lyrik: https://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=586</p> <p>Biografisk: https://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=1172</p> <p>Nykritisk: https://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=1173</p> <p>Strukturalistisk: https://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=1174</p> <p>Ideologikritisk: https://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=1175</p> <p>Psykoanalytisk: https://litteraturenhuse.systeme.dk/index.php?id=1177</p>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> – udtrykke sig mundtligt og skriftligt hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt, nuanceret og argumenterende – anvende forskellige mundtlige og skriftlige genrer, herunder oplæsning, referat, redegørelse, karakteristik og diskussion – selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt – perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske og psykologiske sammenhænge – navigere i store tekstmængder og analytisk fokuseret kunne udvælge og dokumentere. – mangfoldige litterære genrer – danske tekster fra centrale perioder i de seneste 400 år – tekster med betydning for dansk, nordisk eller europæisk kultur og tankegang – litteraturvidenskabelige begreber, redskaber og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/skriftligt arbejde/pararbejde/gruppearbejde/fremlæggelser.

[Retur til forside](#)

Titel 6	Periodeforløb: Romantikken
Indhold	<p>Baggrund: Johannes Fibiger, Gerd Lütken: "Litteraturens Veje", Systeme, 2005.</p> <p>Universalromantikken: Adam Oehlenschläger: "Guldhornene" Caspas David Friedrich: "Munken ved havet" (maleri)</p>

	<p>Nyplatonisme: Schack V. Staffeldt: ”Liljen og dugdråben”, ”Indvielsen” Noah: ”Over byen” (popsang)</p> <p>Nationalromantikken: Adam Oehlenschläger: ”Fædrelandssang” Grundtvig: ”Danmarks trøst” Grundtvig: ”Den signede dag med fryd vi ser”</p> <p>Biedermeier: Christian Winther: ”Henrik og Else” Christian Winther: ”Flugten til Amerika” Thomasine Gyllembourg: ”Den lille Karen” Martinus Rørbye: ”Udsigt fra kunstnerens vindue” (maleri) Emil Bærentzen: ”Et familiestykke” (maleri)</p> <p>Poetisk realisme: HOVEDVÆRK: St. St. Blicher: ”Brudstykker af en landsbydegns dagbog”</p> <p>Romantisme: H.C. Andersen: ”Skyggen” Emil Aarestrup: ”Paa sneen”, ”Til en Veninde” Christian Winther: ”Skriftestolen”</p>
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> -Selvstændigt udføre metodisk og relevant analyse og fortolkning af forskellige litterære tekster, såvel mundtligt som skriftligt. -Perspektivere og vurdere tekster ud fra viden om historiske, kulturelle, samfundsmæssige, æstetiske, psykologiske, kommunikative og erhvervsrelaterede sammenhænge. -Karakterisere litterære hovedværker fra epoker med betydning for udviklingen af nutidens tankegang. -Demonstrere kendskab til danske og internationale strømninger inden for litteratur og medier og samspillet med kultur og samfund. -Danske tekster fra centrale perioder i de seneste 400 år
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, individuelt skriftligt arbejde, individuelt projektarbejde.

Side 6 af 6

Titel 7	Medier
Indhold	Henning Olsson og Henrik Poulsen: ”Ryd forsiden”, Dansk lærerforening, 2004, s. 17-21, 38-43, 44-54, 76-78, 92-115. Berit Riis Langdal, Mimi Olsen, Pia Quist: ”Krydsfelt”, Gyldendal, Slovenien 2010, s. 289-293.

	<p>Diverse artikler. Herman Bang: "Branden" Berit Riis Langdal, Mimi Olsen og Pia Quist: "Krydsfelt" Gyldendal, København 2010 s. 266-282 Peter Madsen og Erik Svendsen: "Medier" Gyldendal, København 2005 s. 10-29, 173-179</p> <p>HOVEDVÆRK: David Fincher: "The social network"</p>
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>-Viden om journalistiske begreber og metoder. -Genrekendskab og –diskussion. Herunder tydeliggørelse af særlige kendetegn ved hhv. fakta- og fiktionsgenrer samt gråzonen mellem disse. -Analysere trykte medietekster og vurdere disse som led i en kommunikationssituation. Mediehistorie Radio og TV</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, individuelt skriftligt arbejde, projektarbejde

Titel 8	Storbyen
Indhold	<p>Dan Turell: "Til storbyens pris" Emil Bønnelycke: "Gaden", "Berlin" Sophus Clausen: "Parken og Staden" Film: HOVEDVÆRK: "Babel"</p>
Omfang	
Særlige fokuspunkter	<p>-Kendskab til internationale strømninger inden for medier og samspillet mellem kultur og samfund. - Forståelse, vurdering og perspektivering af tekster/værker i et sprogligt, æstetisk, kulturelt, psykologisk, historisk og kommunikativt perspektiv. -Udvikle selv- og omverdensforståelse. -Analytiske kompetencer.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, individuelt skriftligt arbejde.